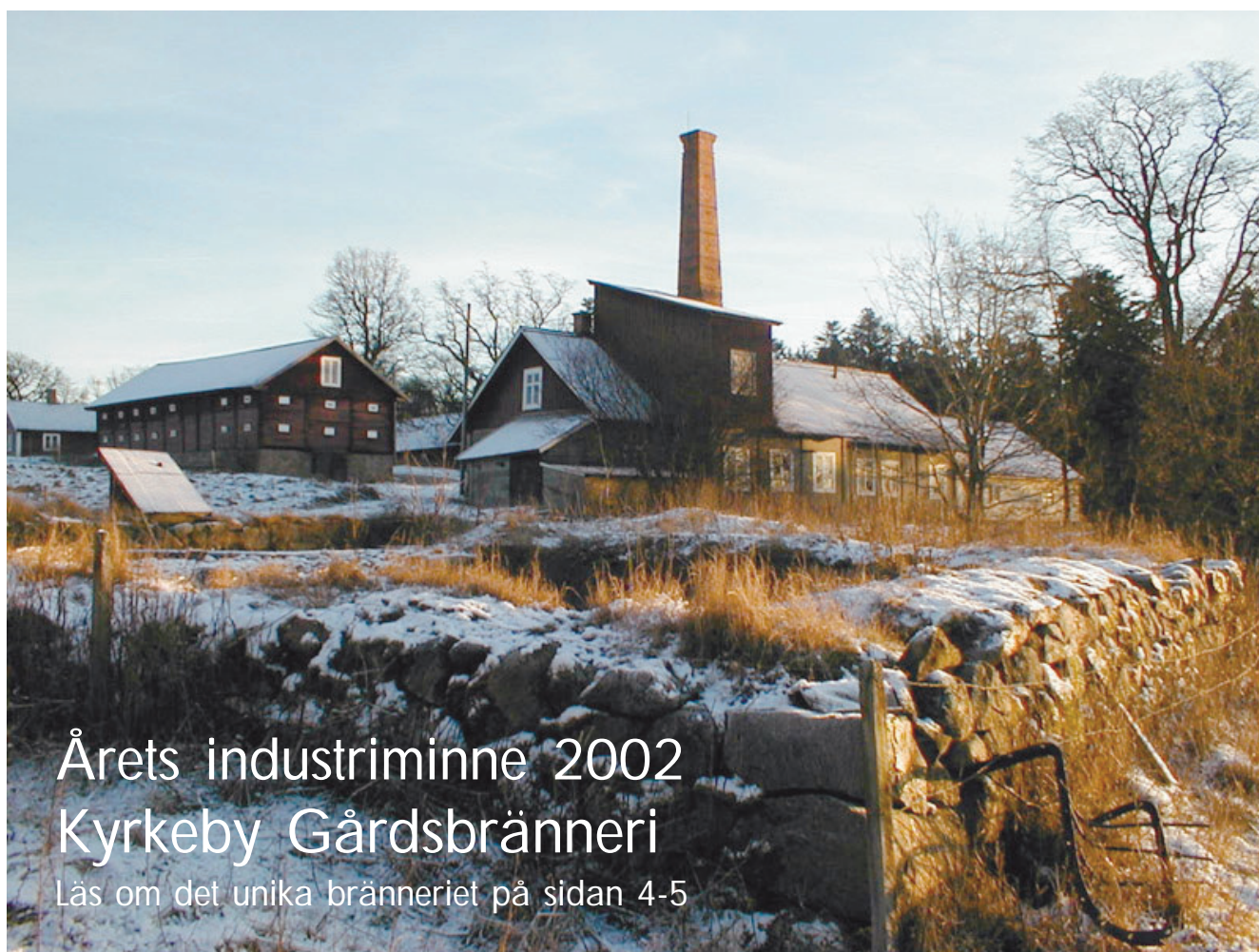

NYHETSBREV NR 1-2 2002

FRÅN SVENSKA INDUSTRIMINNESFÖRENINGEN

Årets industriminne 2002 Kyrkeby Gårdsbränneri

Läs om det unika bränneriet på sidan 4-5

Satsningen på industriarvet bör fortsätta menar Delegationen för industrisamhällets kulturarv i sin slutrapport. Sidan 3.

Många idéer om hur en 42 km lång kalklinbana ska användas. Sidan 6.

NYTT PÅ DEN INDUSTRIHISTORISKA ARENAN

Ticcih-kongress i Ryssland juli 2003

Den internationella industriarvsorganisationen Ticcih (The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage) håller sin tolfte internationella konferens i Ryssland den 10-17 juli 2003. Huvudteman blir omvandlingen av f.d. industricentra och det

industriella arvets betydelse i dagens samhälle. Kongressen äger rum dels i Moskva, dels i städerna Ekaterinburg (f.d. Sverdlovsk) och Nisjnij Tagil dryg 120 mil öster om Moskva i Uralbergen.

Efter själva kongressen finns möjlighet att förlänga vistelsen med tre dagars intensivt besöksprogram i Uralområdet, i första hand till industrihistoriska miljöer. Den 1 februari 2003 är sista datum för den som vill bidra med en text till konferensen. Sista anmälningsdag är 15 maj.

■ Mer information på <http://www.mnatec.com/TICCIH/russia.htm>. Registrering sker på <http://www.ticcih2003.ur.ru>

Museer i Irland och Portugal belönade

Det europeiska museipriset (the Museum of Year Award) delas varje år ut för att uppmärksamma framstående museer och belöna nya initiativ inom museiområdet.

Årets European Museum of the Year Award gick till The Chester Beatty Library i Dublin, Irland.

Samtidigt delas 1997 års Luigi Micheletti-pris ut till ett framstående industri- eller teknikhistoriskt museum. I år belönades keramikmuseet i Sacavém i Portugal där en modern museibyggnad byggts kring den sista ugnen vid en av Portugals viktigaste porslinsfabriker.

Attraktiva omgivningar och goda faciliteter har gjort museet till ett populärt utflyktsmål. Porslinsindustrins historia berättas med stor kärlek och känsla i permanenta och tillfälliga utställningar med fokus på arbetarförhållanden. Här finns också en speciell utställning för synskadade.

Samarbete med Baltikum

Industrial Heritage Platform (IHP) är ett projekt som ska förmedla kunskaper om industriarvet i ett nordiskt-baltiskt perspektiv. Ett avslutande seminarium har just ägt rum i Kohtla-Järve i Estland.

Projektets har som mål att förmedla kunskaper om industriarvet i ett nordiskt-baltiskt perspektiv genom att ge kurser, etablera nätverk, sprida information och stödja ett antal nya projekt i de baltiska länderna. Det har huvudsakligen finansierats av Nordiska ministerrådet med sekretariat vid Museiverket i Helsingfors.

År 2001 gavs tre veckolånga, tematiska kurser i Estland, Litauen, Lettland och Sverige kring återanvändning av industribyggnader, dokumentationsmetoder respektive forskning. Varje kurs samlade mellan 20 och 30 deltagare.

År 2002 arrangerades också två veckors fältstudier i Helsingborg och Klaipeda i Litauen kring förändringsprocesser i två hamnstäder.

Informationsutbytet ska nu förbättras genom nätverk och nya hemsidor. I Lettland och Litauen läggs digitala inventeringar över industriarvet upp. I de baltiska länderna har många nya verksamheter inletts med stor entusiasm och IHP:s stöd till seminarier och industriarvsprojekt har på så sätt gett god utdelning.

Stöd till forskarutbildning

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning (STINT) stödjer ett forskarutbildningsprogram (2001- 2003) initierat av Enheten för industriminnesforskning (KTH) och Uppsala universitet (ekonomisk-historia, etnologi och idé- och vetenskapshistoria) samt Gert Magnusson vid Riksantikvarieämbetet i samverkan med Tekniska universitetet i Riga. I programmet deltar doktorander från KTH och Uppsala universitet samt universitet i Riga, Vilnius och Helsingfors.

Två seminarier per år ska bidra till att bygga upp ny kunskap om förändringsprocesser i Norden och Baltikum. Hittills har tre seminarier ägt rum: 2001 i Norberg/Fagersta, hösten 2001 i Riga/Liepaja och hösten 2002 i Riga. Diskussioner har varvats med exkursioner, fältarbeten och föreläsningar.

NYTT PÅ DEN INDUSTRIHISTORISKA ARENAN

Fortsatt satsning på industriarvet nödvändig

Det behövs en samlad översyn av hela kultursektorns verksamhet och organisation, menar en ny utredning. I avvaktan på att den blir färdig bör satsningarna på industriarvet fortsätta i ett nytt projekt för att inte förlora tid.

Delegationen för industrisamhällets kulturarv har under tre år genomfört och följt upp regeringens satsning på kulturarvet. De konstaterar i sin slutrapport att sektorns organisation inte är ändamålsenlig. Flera centrala institutioner har ansvar för vissa frågor, men ingen har helhetsansvaret. Ämnet kan därigenom belysas ur olika perspektiv, men det blir svårare att prioritera insatser och medel. En tydlig och långsiktig struktur behövs också för att sektorn inte för evigt ska bli läst av tillfälliga projektmedel.

De menar att industriella arvet av många människors uppfattas som ett samtida kulturarv och är inte bara ett historiskt faktum.

En ny satsning föreslås för att de kunskaper som byggts upp under de tre projektåren inte ska gå förlorade. Den inriktas på två mål, dels att skapa djupare demokratisk insikt, dels att stärka engagemanget hos nya grupper och hos ideella krafter. Det finns flera förslag till vem som ska få ansvaret för satsningen; Kulturdepartementet, någon central myndighet eller institution eller en regional organisation.

49 projekt fått stöd

Delegationen har under tre år fördelat 24, 5 mnkr till 49 projekt, av 142 ansökningar. Den totala projektbudgeten uppgick till 61 mnkr. Största bidraget, på 4

mnkr, gick till Riksantikvarieämbetet, som i sin tur fördelade dessa till 77 arbetslivsmuseer.

Projektet kunde delas in i fyra teman:

- Samverkan, 9 stycken
- Delaktighet/engagemang, 11 stycken
- Ny kunskap, 24 stycken
- Jämställdhet/demokrati, 5 stycken

Centrala frågor

Delegationen pekar på vissa centrala frågor. :

Ett centralt industriarvsråd bör bildas, som består av representanter från näringslivet, fackliga organisationer och kulturarvssektorn.

Särskilda fonder för vård och förvaltning av storskaliga industrianläggningar skapas för att säkerställa finansiering i ett längre perspektiv. RAÄ och länsstyrelserna bör beredas möjlighet att medverka i en sådan fonduppbyggnad.

De ekonomiska resurserna för kunskapsuppbyggnad behöver utökas.

Bevarandet och vården av industriarvets immateriella värden behöver breddas och intensifieras genom ökat stöd till dokumentation, studier, uppteckningar mm. Dagens lagar och bestämmelser i KML och PBL skyddar det fysiska arvet, dvs. byggnader och miljöer. Lagen ger dock inget skydd för utrustning och inventarier vilket är en förutsättning för att vi ska kunna förstå produktionsprocesser och arbetsvillkor. Det immateriella arvet har inget skydd alls.

Läs mer i Industrisamhällets kulturarv, SOU 2002:67

Pristagare ställs ut på museum

I oktober 2003 öppnar en utställning kring priset Årets industriminne på Tekniska museet i Stockholm. Utställningen som egentligen skulle ha ägt rum hösten 2002 (se SIM:s Nyhetsbrev 2001:2) pågår fram till slutet av år 2003. Sedan fortsätter den som vandringsutställning.

Utställningen om priset och de industrihistoriska miljöerna ska öka intresset för själva priset, fästa uppmärksamhet på det industrihistoriska arbete som utförs lokalt och berätta om SIM och vad föreningen står för.

Ny webbplats för industrihistoria

Industrihistoriskt forum har skapat en webbplats som ska fungera som kunskapsresurs för alla intresserade av det industrihistoriska arvet.

Än så länge har information om Industrihistoriskt forum, dess medlemmar och ett kalendarium publicerats. Under 2003 kommer arbetet intensifieras för att man på webbplatsen både ska kunna lägga ut och hitta material som kan vara svårt att få tag i. Det kan röra sig om rapporter, inventeringar, artiklar, uppsatser, arkivförteckningar och annat som antingen inte tryckts alls eller endast finns i få exemplar. På webben blir materialet enkelt tillgängligt för en större krets.

■ Se www.industrihistorisktforum.nu

Årets industriminne 2002

Kyrkeby Gårdsbränneri

På Kyrkeby gårdsbränneri i Emmaboda tillverkades brännvin från 1700-talets slut fram till 1971. Under årens lopp har tekniken förbättrats, viss utrustning byts ut, produktionsvolymerna ökat och nya byggnader kommit till. I stort sett är det dock en och samma process som då epoken inleddes.

Priset delades ut den 20 oktober av SIMS:s ordförande Barbro Mellander och landshövdingen i Kalmar län, Sven Lindgren inför en stor publik och mässingsorkester.

En gammaldags marknad arrangerades vid bränneriet med lokala specialiteter. Alla byggnader var öppna och bjöd på utställningar, servering, visningar och försäljning. I bränneriet var maskineriet igång; remdriften rullade och ångmaskinen dånade.

SIMs motivering

Kyrkeby gård och bränneri är en komplett och välbevarad kulturmiljö från 1800- och 1900-talen med rötter i 1700-talet. Brännvinsproduktionen fortgick ända fram till 1971 vilket står för en imponerande kontinuitet. Efter nedläggningen har inga inventarier tagits bort eller flyttats från anläggningen, vilket gör den unik i sitt slag i landet.

Bränneriet har en intakt utrustning som väl speglar 1800- och 1900-talens tekniska utveckling och dess småskaliga processindustri. Att den välbevarade maskinella utrustningen går att köra i kombination med en intakt och sammanfattad helhetsmiljö gör att anläggningen har stora pedagogiska värden och kan erbjuda besökaren kunskaper och upplevelser utöver det vanliga.

Kyrkeby gård och bränneri representerar också livsmedelsindustrin, en bransch som hittills inte fått någon större uppmärksamhet i svensk industrihistoria och industriminnesvård. Den välbevarade gårdsanläggningen omfattar mangård med flyglar, trädgård och park samt arbetarbostäder och ekonomibyggnader. Här tydliggörs samverkan mellan natur, kultur- och teknikhistoria på ett förtjänstfullt sätt.

Det breda lokala engagemanget där flera parter samverkar och aktivt arbetar med att tillgängliggöra den kulturhistoriska miljön och med olika aktiviteter förmedlar anläggningens kultur- och industrihistoriska värden är en stor förtjänst som redan visat positiva resultat.

Kyrkeby bränneri sett från herrgårdsplanen.

Vision för Kyrkeby

- Det ideella engagemanget har varit mycket viktigt för utvecklingen av Kyrkeby, menar Susann Johannisson på Länsstyrelsen. Många obetalda arbetstimmar har lagts ned. Vissa åtgärder syns inte men är nödvändiga för att bygganden ska överleva, som till exempel reparationen av skorstenar.

Mycket arbete har också lagts ned på att dokumentera och märka alla ventiler och maskiner för att man ska kunna dokumentera vad som byts ut. Studieresor och intervjuer har gjorts för att ta reda på mer om själva bränneriprocessen.

Vision Kyrkeby

Vision Kyrkeby är ett slags paraplynamn för alla de grupper som arbetar för att utveckla Kyrkeby. Syftet är att levandegöra historien så att Kyrkeby blir ett populärt besöksmål. Projektet ska bära kostnaderna för 1-2 säsongsanställningar.

Det sker med hjälp av aktivieter som historiska guidningar, service för besökare, souvenirer, renovering och återstart av bränneriet, liksom helkvällar med mat och snapsprovning, café, kurser, marknad mm.

Hembygdsföreningen har fått bidrag av Riksantikvarieämbetet för renoveringen av bränneriet med 45000 kr.

Foto: Susann Johansson

Sista ägarna Birger och Henning Skåring beslutade att bränneriet skulle bevaras orört som minne från en svunnen epok och skänkte det till hembygdsföreningen 1988. Föreningen och andra ideella krafter har lagt ner mycket arbete på renovering de senaste åren.

Bränneriets historia

I mitten av 1700-talet fanns ungefär 50 husbehovspannor registrerade i Vissefjärda socken och en mängd krogar etablerades. Kronofogden Gösta Persson inrättade också ett litet bränneri på sitt hemman i Norra Kyrkeby, med en tillverkning av 15 kannor per dag.

Under medeltiden kallades brännvinet livets vatten, aqua vitae, eftersom det ansågs förlänga människans liv. Det var ett universalmedel som hjälpte mot alla slags krämpor. Konsten att bränna sädesbrännvin lärde svenska soldater troligen i Ryssland. Brännvinnstillverkningen har periodvis varit förbjuden, i samband med nödar eller för att det ansågs som en lyxvara.

1771 infördes statsmonopol. Fogden Persson från Kyrkeby träffade enligt sägnen Gustav III en dag då denne var på genomresa. Han fick tillstånd att driva sitt bränneri som tidigare, trots monopolet. Staten tillät husbehovsbränningen igen 1787 efter stora protester, men införde

brännvinsskatt för alla oavsett om man brände hemma eller ej.

Potatisbrännvinet fick sitt genombrott i Sverige i början av 1800-talet. De högre produktionskostnaderna reducerade antalet brännerier kraftigt men volymen ökade. Från 1860 kontrollerade staten alla brännerier och en viss storlek krävdes för att få tillstånd. Småbrännerierna lades ned och 1861 fanns 590 brännerier.

Riksdagsmannen Theodor Malmström köpte gården 1855. För att få tillstånd att driva bränneriet vidare beslöt han att uppföra en hundra gånger större anläggning, med kapacitet för 1550 kannor (ca 3 500 liter) om dagen. Den fick 40 anställda. De flesta byggnader vi ser idag uppfördes under hans tid. Dagligen förbrukades 216 hl potatis, 700 kg malt av säd, 12-15 kubikmeter ved.

Verksamheten övertogs sedan av sönerna som bägge dog 1917. Gården såldes då till Carl Andersson, som åren 1936-37 gjorde stora in-

vesteringar i bränneriet och bytte ut utsliten och föråldrad utrustning. Sönerna Birger och Henning Skårin drev bränneriet fram till nedläggningen. Då jobbade fem man i Kyrkeby.

Staten omstrukturerade hela branschen 1971, drog in rättigheterna för samtliga brännerier och anlade ett nytt bränneri som skulle stå för all tillverkning i landet.

Bränneriet byggnadsminnesförklarades år 2000. Till anläggningen hör 28 byggnader, bland annat bränneri, mälteri, potatismagasin, spritcisternbyggnad, drankbassänger, bodar, stall, arbetarbostäder och det första bränneriet som låg i en ryggästuga från 1700-talet. Herrgården med flyglar skyddas också. Intill ligger en stor trädgård och väl bevarad engelsk park.

Åk 42 km i luften Kalklinbanan kan bli turistlinje

Kalklinbanan mellan Forsby och Köping lades ner 1997, efter drygt 50 års drift. Engagemanget och intresset för att bevara den är stort. I år drivs ett projekt för att dels lösa bevarandefrågan och ägandet, dels hitta en användning för den.

Den 42 km långa transportleden i luften byggdes för att transportera kalk från brottet i Forsby i Södermanland till cementfabriken i Köping. Den går genom fem kommuner i två län, över åkrar, skogsmark, slätter och motorvägar. Det är ett visuellt sett mycket påtagligt byggnadsverk, vars mest spektakulära sträcka går över Hjälmaren. Ett "språng" på 48 meters höjd.

Många argument talar för dess bevarande. Få förändringar har gjorts sedan den byggdes och den är bevarad i funktionsdugligt skick i hela sin längd. Anläggningen är präglad av sin tid, magasin, verkstäder, personalbostäder och andra byggnader finns kvar. Och den är tillgänglig för alla ute i landskapet, där den utan tvivel väcker uppmärksamhet och frågor.

Många parter samverkar Projektet att rädda banan och hitta ett sätt att bruka den har drivits av Länsstyrelserna, museerna och hembygdsförbunden i Södermanland och Västmanland. Byggnadsvårdsbidrag på 1,8 miljoner har beslutats av Länsstyrelserna i Västmanland och Södermanland tillsammans med RAÄ. Projektet har också fått stöd från Delegationen för industrisamhällets kulturarv.

Under 2002 har ett projekt drivits där byggnadsantikvarie Anna Götzlinger arbetat med bevarandefrågor och journalisten Anders Johansson med utvecklingsfrågor. De skulle enligt uppdraget arbeta för att

Kalklinbanans ändstation i Köping.

väcka människors intresse, engagemang och delaktighet. Det har knappast behövts menar de i sin halvårsrapport. Problemet är snarare att kunna ta vara på alla förslag, idéer och all den entusiasm linbanan väcker.

Bland förslagen finns konsertsal i kalkbrottet, turisttrafik, arbetslivsmuseum, äventyrsturism, "Kalklinbaneland", pedagogiskt och spektakulärt besöksmål för skolelever och högskolestuderande m.m. Vid Föreningen Linbanans Vänner första årsmöte i september 2002 provkördes banan för första gången på två år. Den fungerade som den skulle.

En av de viktigaste frågorna för projektet rör ägande och finansiering. Nuvarande ägaren Partek-Nordkalk vill inte stå kvar som ägare och anläggningen är för omfattande för att någon enskild finansiär ska kunna driva den. En lösning är att de fem berörda kommunerna bildar en stiftelse som ska sköta och underhålla anläggningen. Verksamhet, arrangemang på kring banan kan skötas av entreprenörer som Linbanans vänner.

■ Läs mer på www.kalklinbanan.nu

Fakta om linbanan

Skånska cementaktiebolaget byggde en ny kalkfabrik i Köping i slutet av 1930-talet. Där fanns en nyanlagd djuphamn och det var bara drygt fyra mil till kalkbrottet i Forsby. Men hur skulle transporterna lösas? Sjövägen var för komplicerad, järnvägen för dyr, landsvägarna för dåliga. En linbana blev därför den bästa lösningen.

Det tog 300 personer två år att bygga linbanan som var färdig 1941. Den består av 235 stolpar som bär linorna, två linor i varje riktning. Elmotorer driver varsin milslängs sektion. Banan togs ur drift sista juni 1997 då den inte längre var lönsam.

Berättelsen central för utvecklingen av industriarvet

Ett nytt program för det industrihistoriska arvet i Sverige utgår från att tolv viktiga industriminnen ska fokusera på ökad delaktighet och bättre kommunikation.

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) ska genomföra ett projekt kring tolv industrimiljöer under 2003 och 2004 för att ta fram nya metoder, arbetsformer och ny kunskap, och se hur det industrihistoriska kulturarvet ska utvecklas i ett mer långsiktigt perspektiv. Uppdraget att ta fram ett program för dokumentation, vård och förvaltning av de tioåriga viktigaste industriminnen i Sverige fick RAÄ av regeringen 1997.

Urval är alltid förknippat med problem. Här har ett nationellt perspektiv varit utgångspunkt. De tolv utvalda miljöerna ska spegla ett spektrum av företeelser som uppfattas som centrala i svensk industrihistoria genom att de haft stor ekonomisk, teknisk eller social betydelse för landets invånare. Det var viktigt att få spridning och bredd ifråga om bransch, tidsepok, läge, råvaror, produkt, ägarförhållanden, arbetskraft och social organisation. Programmet omfattar inte frågor om ekonomiskt stöd till ideella verksamheter eller anpassning av lagstiftning exempelvis, utan betonar frågor som delaktighet, kommunikation och utveckling. Miljöerna ska också ha förutsättningar för utvecklingsarbete.

Projektet tar fasta på arbete som redan bedrivs för att visa på ett antal goda exempel, men försöker samtidigt väcka mer övergripande frågeställningar kring relationerna mellan människa, teknik och natur och utreda exempelvis maktstrukturer.

De tolv miljöer som har valts ut är:

- LM Ericsson och LM-staden, Stockholm
- Pythagoras motorfabrik, Norrtälje
- Järnvägen Västervik-Hultsfred
- Karlskrona varv
- Grimetons radiostation
- Sjuhäradsbygdens textilindustri
- Fall- och slussområdet i Trollhättan
- Frövifors pappersbruk
- Norbergs bergslag
- Falu gruva och Kopparbergslagen
- Ådalens industrilandskap
- Norrbottens teknologiska megasystem

Ett övergripande kommunikationsprojekt genomförs också kring de budskap som förmedlas idag och vilka nya berättelser miljöerna kan ge upphov till.

Berättelser om vårt samhälles historia – svenska industriminnen. Riksantikvarieämbetets program för det industrihistoriska arvet. Rapport nr 2001:5

Företagen satsar på att vårda kulturarvet

Ungefär 80 procent av svenska företag gör kontinuerligt insatser för sitt eget kulturarv.

Näringslivet spelar en viktig roll för att bevara och använda det industrihistoriska arvet. Men för att verkligen ta temperaturen på företagens intresse och engagemang har en enkätundersökning genomförts av RAÄ i samarbete med Kultur och Näringsliv.

Enkäten skulle ge kunskap som kan leda till bättre och djupare dialog mellan kulturarvssektorn och företagen kring bevarandefrågor, utveckla näringslivets motiv för att bevara och bruka sitt kulturarv och att få fler företag att engagera sig.

Enkäten sändes till 280 företag, varav 86 svarade. Urvalet gjordes

bland företag med minst 200 anställda, som funnits i minst 10 år och som fördelades på olika branscher. Svaren får tas med en nypa salt eftersom det är rimligt att tro att de företag som engagerar sig har större benägenhet att svara än de som gör få eller inga insatser.

I princip alla (77 stycken) tycker att det är viktigt för företaget att ha en historia. Den vanligaste typen av löpande insatser rör arkivmaterial, därefter underhåll av byggnader och bevarande av produkter. Två tredjedelar av företagen stöder museer, föreningar ekonomiskt eller genom donationer av föremål t ex. Många önskar sig dock ett närmare samarbete med kulturarvssektorn t ex för dokumentation, byggnadsvårds-

frågor, marknadsföring och utställningsproduktion.

Motiven till varför företagen gör insatserna varierar och flera företag anger flera motiv, men tydligt är att många företag känner ett starkt ansvar för sin lokala identitet. De gör insatserna utifrån ett samhälls- och kulturansvar och riktat mot de anställda och mot invånarna på orten.

Andra viktiga motiv är att stärka identiteten inom företaget och att stärka varumärket. Bättre kundrelationer anger en mindre andel. Och bland målgrupper finns också turister, kunder, politiker och den stora gruppen allmänheten.

Företagens kulturarv - lönsamt i längden. Riksantikvarieämbetet, Rapport nr 2002:1

Marie Nisser 10-årsjubilerar

Professor Marie Nisser utnämndes för 10 år sedan till världens första professur i ämnet industriminnesforskning.

Hennes doktorander uppmärksammade detta genom att arrangera ett symposium vid Kungl. Tekniska Högskolan i Stockholm den 13 september i år. Dessutom fyllde Marie Nisser 65 år vid samma tid.

Ett nittiotal deltagare hörde professorerna Maths Isacson (Ekonomisk historia i Uppsala) och Patrick E. Martin (Industriarkeologi, Michigan Technological University, USA)

beskriva industriminnesforskningens framväxt och roll, såväl i Sverige som internationellt.

Dag Avango och Brita Lundström, doktorander i industriminnesforskning vid KTH, presenterade en kommande festskrift till Marie Nisser. Boken blir rikt illustrerad och beskriver industrisamhällets historia, industriminnesrollen i den historiska forskningen och industriminnesrollen i samhället i cirka 15 artiklar.

■ Boken ges ut av bokförlaget Symposion under våren 2003.

Professuren i industriminnesforskning hotad

Kungliga tekniska högskolan tvekar att återbesätta den professur i industriminnesforskning som finns vid högskolan sedan 1992. Detta trots ett ständigt växande intresse för industrihistoria och industriarvsfrågor inom såväl kulturmiljövård som den akademiska världen.

Den dynamiska forskarmiljö som byggts upp kring professuren och som ofta framhålls som en förebild i internationella sammanhang, riskerar nu att upphöra. Orsaken till KTH:s ändrade prioritering är en ansträngd ekonomi.

Svenska industriminnesföreningen stöder oreserverat kravet på att professuren i industriminnesforskning skall återbesättas. Till professuren är kopplat ett nationellt akademiskt

ansvar för industriarvsfrågor. KTH har en central och självklar roll att fylla i den fortsatta utvecklingen av detta expanderande ämnesområde. Därför bör professuren i industriminnesforskning återbesättas.

”Om det skall finnas en rimlig möjlighet att bevara och värda det industriella arvet, i synnerhet med dess alltmer komplexa karaktär, behövs en utbildning som svarar mot kulturarvssektorn och industrins krav. Här har KTH och professuren i industriminnesforskning haft stor betydelse för de insatser som gjorts i landet för det industriella arvet. Delegationen anser det angeläget att såväl utbildningen som professuren behålls.” skriver *Delegationen för industrisamhällets kulturarv* i sin slutrapport.

SIMs årsmöte 25 januari

Svenska Industriminnesföreningens årsmöte 2002 är flyttat till den 25 januari 2003, kl. 12-16. Platsen är Kvarnvikens kvarn i Bromma som togs i drift 1883. Den är idag, tack vare Vällingby hembygds-gille och länsstyrelsen i Stockholm, omsorgsfullt upprustad och i körbart skick. Det är den enda bevarade vattendrivna kvarnen i Stockholm. Fredrik Linder från Länsstyrelsen i Stockholm inleder mötet.

Program

12.00 Samling till lunch (självkostnadspris) på Kanaans café, Kanaans väg, Bromma.

T-bana till Blackeberg, alternativt bil Bergslagsvägen västerut mot Vällingby, avfärd Rockstarondellen.

13.00 Årsmötesförhandlingar

14.00-16.00 Visning av Kvarnvikens kvarn och diskussion kring industriminnesvården speciella förutsättningar i storstadsregionen Stockholms län.

Anmälan

För att kunna planera samäkning (från tunnelbana till Kvarnvikens kvarn) och beställa lunch ser vi gärna föransmälan till föreningens sekreterare Anders Houltz, via e-post houltz@kth.se eller telefon 08-790 62 86 senast **onsdagen den 22 januari**.

Mer information om Kvarnviken: www.lansmuseum.a.se/industri eller hemsidan för Vällingby hembygds-gille, www.vhg.info.

NYHETSREVIJ FRÅN SIM nr 1-2 2002

Ordförande, ansv.utgivare	Barbro Mellander, Regionmuseet i Skåne, Box 134, 291 22 Kristianstad Tel: 044-13 52 45. Fax: 044-21 49 02. E-post: barbro.mellander@regionmuseet.m.se
Samordning, innehåll	Carl-Magnus Gagge, Västmanlands läns museum, Slottet, 722 11 Västerås Tel: 021-15 61 15. Fax: 021-13 20 76. E-post: carl-magnus.gagge@ltvastmanland.se
Text och form	Gunilla Strömberg, Apropå Kommunikation, Lantvärnsgatan 8, 724 60 Västerås Tel:021-14 83 73. Fax 021-38 13 73. E-post: gunilla_stromberg@hotmail.com

Bli medlem i Svenska Industriminnesföreningen

Medlemskapet kostar **150 kr** (enskild person) eller **300 kr** (företag) per år. Medlemmar får SIMs Nyhetsbrev, inbjudan till konferenser och studiebesök bland annat. Vänd dig till någon i styrelsen om du vill veta mer.